

אופן הטיפול המיסוי של ההכנסות המתקבלות לאחר פטירתו של אדם

ד"ר שואל:

ביולי 2011 נפטרה אישה לאחר מחלה קשה וממושכת. בשנת 2012 קיבל בעלה בעבורה כספים בגין ביטוח מחלות קשות, ביטוח אובדן השתכרות ופיצויי פיטורין.

השאלה:

האם ההכנסות האמורות ייזקפו לטובת האלמן, מהם שיעורי המס בגין ההכנסות ותחת איזה סעיף בדוח השנתי יש לרשום אותן?

רו"ח ענת דואני משיבה:

לאחרונה פרסמה רשות המסים חוזר (10/2011) בנושא הכנסות מעבודה ו/או מענקי פרישה/מוות המתקבלים לאחר אריכות ימים. חוזר זה בא להבהיר את אופן הטיפול המיסוי של ההכנסות המתקבלות לאחר פטירתו של אדם.

ככלל, הכנסות עד ליום הפטירה - ייוחסו לנפטר, ויחולו שיעורי המס, הזיכויים והפטורים שלו. "נציגו האישי החוקי" של הנפטר יחויב במס על הכנסות אלו.

הכנסות לאחר יום הפטירה - ייוחסו ליורשים לפי חלקם בעיזבון בהתאם לשיעורי המס של היורשים (למעט במקרים שבהם לא ניתן היה לאתר את היורשים, או שחלקם בירושה אינו ברור).

הכנסות מביטוח בגין אובדן כושר עבודה

סעיף 3(א) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן: "הפקודה") קובע כי "סכום שהגיע לידי אדם על פי ביטוח מפני הפסד רווחים או על פי ביטוח מפני אובדן כושר עבודה, יבוא בחשבון לקביעת רווחיו או הכנסתו". נציין כי קיימת הגדרה בסעיף לביטוח מפני אובדן כושר עבודה, ויש לבדוק אם במקרה דנן עומדים בהגדרת הסעיף.

מאחר שעל פי חוק רואים הכנסה זו כהכנסה חייבת במס על בסיס מזומנים, הרי גם אם תשולם ההכנסה ליורשי המנוחה לאחר פטירתה - יראוה כהכנסתו של המקבל וחיובה יבוצע על בסיס מזומנים.

מאחר שההכנסה נתקבלה בידי הבעל בשנת 2012 - יראוה כהכנסתו בשנת 2012, החייבת בשיעור מס שולי כהכנסה מיגיעה אישית. יש לרשום את ההכנסה בשדה 150.

מענק חייב עקב מוות המשולם לשאירי עובד

תחילה נציין כי קיים פטור על פי סעיף 9(א7) לפקודה עד לתקרה מסוימת (בשנת 2012 - 23,920 ש"ח לכל שנת עבודה). אם לאחר ניצול הפטור קיימת יתרה למענק עקב מוות חייב המשולם לשאירי עובד - אזי תיחשב הכנסה זו להכנסתם מיגיעה אישית של השאירים לפי חלקם היחסי (לרבות מדרגות מס, נקודות זיכוי ופטורים אישיים), ועל פי סעיף 125א לפקודה תהיה חייבת במס מוגבל בשיעור 40%.

אפשר לבקש פריסה לאחור בלבד של כל סכום המענק החייב - טרם חלוקת המענק החייב לשאירים. במקרה זה ייחשבו ההכנסות להכנסות הנפטור בשנות המס שקדמו לפטירה ועד לשנת קבלת המענק.

את החלק החייב בלבד יש לרשום בשדה 258, ואם המס מוגבל בשיעור 40% - בשדה 061.

הכנסה מביטוח מחלות קשות

יש לבחון (בדרך כלל מול חברת הביטוח) אם חל סעיף 9(7) לפקודה, המעניק פטור על סכומים שהתקבלו כפיצויים בגין מוות או חבלה.